ఓంకారేశ్వరా... గుడిదిగిరా!

పడలి రాధాకృష్ణ

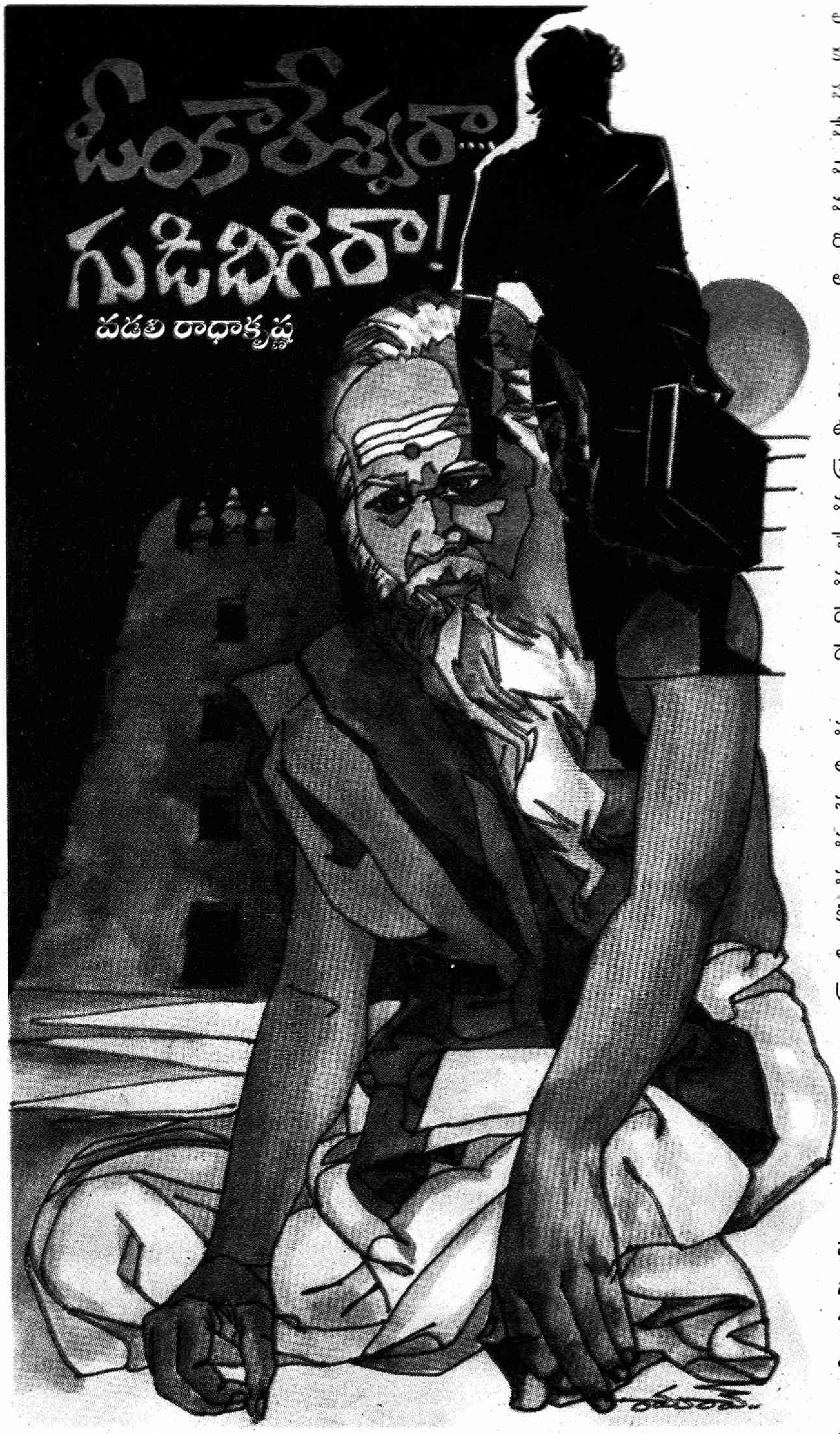

"కోవెల లేని ఊరును, మనసు లేని మనిషిని ఈ జగతి హర్షించదట" అందుకేనేమో జన్మనెత్తిన ప్రతి మనిషి మానవత్వంతో మనసే కోవెలగా పునీతమవ్వాలనుకుంటాడు.

ఉద్యోగం నుండి రిటైరైన రామనాథంగారి మనస్సు ఆ దిశగా ఆలోచిస్తోంది. చేసింది చిన్న ఉద్యోగమైనా, తనకు పెద్దగా చదువు సంధ్యలు లేకపోయినా, స్వార్థం సంకుచితత్వాలకు అతీతంగా ఉన్నతమైన వ్యక్తిత్వంతో వ్యవహరించే రామనాథంగారంటే ఆఫీసులోనే కాదు, ఆ ఊరి వారందరికి ఎంతో అభిమానం. ఎవరికి కష్టం కల్గినా ముందుండి సర్ది చెప్పే రామనాథంగారంటే అటెండెరునుండి ఆఫీసరు వరకు అందరూ తమ ఆత్మబంధువుగా ఆదరించేవారు. కొడుకు చదువయినా, కూతురు పెళ్ళయినా ప్రతివారు ఆయనను సంప్రదించకుండా అడుగు ముందుకు వేసేవారు కాదు. ఒక్కమాటలో చెప్పాలంటే అది వారి సెంటిమెంట్. అటువంటి విశిష్టమైన వ్యక్తిత్వం గల ఆయన ఉద్యోగపరంగా రిటైర్మెంటు పేరుతో తమకు దూరమైపోతుంటే అందరూ చాలా బాధపడ్డారు.

రామనాథంగారు కర్మసిద్ధాంతాన్ని ఎక్కువగా నమ్ముతుంటారు. పుట్టిన మనిషి మట్టిలో కలిసే వరకు ఇతరులకు ఉపయోగపడాలనే తత్వం ఆయనది. వార్ధక్యపు ప్రథమాంకంలో ప్రవేశించిన తను సిసలైన మనిషిగా బ్రతకాలి, మానవత్వాన్ని ఇతరులలో పెంపొందించాలి అనే దృక్పథంతో ఉన్న ఆయన మనసులో హైందవ సంస్కృతికి మూలం దేవుడు... దేవాలయం...విగ్రహారాధన... దేవాలయ సందర్శన.

"మనిషై పుట్టిన వాడు కారాదు మట్టిబొమ్మ." మనిషి మనసు మట్టితనం ఆపాదించుకోకుండా ఉండాలంటే దేవాలయ సందర్శనానికి ప్రాముఖ్యత ఇవ్వాల్సి వుంటుంది. దేవుణ్ణి నమ్మిననాడు మనిషి హృదయంలోని 'అహం' నిర్జీవమైన జ్ఞాన కిరణాల వెలుగులో జన్మపునీత మవుతుంది. తరువాత తన అభిరుచికి అనుగుణంగా ప్రశాంతమైన ప్రకృతి వాతావరణం, స్వచ్ఛమైన గాలి నీరు వెలుతురులతో మనిషి మనసును సేదదీర్చే ఆ పల్లె ప్రాంతానికి చేరుకున్నాడు. ప్రపంచం ఎంతో ముందడుగు వేస్తూంటే అభివృద్ధి కుంటుపడి, ఆధునిక సంస్కృతికి దూరంగా మరో ప్రపంచంగా ఉన్న ప్రాంతంలో తన తదుపరి అంకానికి తెరతీశాడు. అక్కడి మనుషులు మంచివారే గాని ఎవరి దోవవారిది. పల్లెలలోని రాజకీయాలు "ఎక్కడ వేసిన గొంగళి అక్కడే" అన్న సామెతని తలపింపజేస్తున్నాయి.

రామనాథంగారి మనసు పొరల్లో నిక్షిప్తమైన భగవంతుడు, అక్కడి తన పాత స్నేహితుల సహకారంతో వాస్తవ రూపాన్ని పొందాడు. సముద్ర తీరంలోని ప్రశాంతమైన ఆ ఊరి నడి బొడ్డున ఓ చిన్నపాకలో దేవుణ్ణి ఉంచి 'ఓంకారేశ్వరుడు'అని నామకరణం చేశారు. నిత్యపారాయణలతో, భజన పురాణ కాలక్షేపాలు అక్కడ రామనాథంగారి ఆధ్వర్యంలో జరుగుతూంటే ఆ ప్రాంతానికి పవిత్రత చేకూరేది. ఆయన మనసు ఎంతగానో

ప్రశాంతత చెందేది.

నెమ్మదిగా ఆయన ప్రయత్నానికి మెచ్చి ఒక్కొక్కరే ఆ చిన్న గుడిసెలోని పటాల దర్శనానికి రావడం మొదలు పెట్టారు. ఉదయం అభిషేకాలు, సాయంత్రం పారాయణాలు. దైనందిన కార్యక్రమాలు రామనాథంగారి చేతుల మీదుగా జరుగుతూంటే ఆయన్ని ఆ ప్రాంత ప్రజలందరూ నడుస్తూన్న దేవుడులా ఆరాధించేవారు. వంటిల్లు దాటి ఎన్నడూ బయటకు రాని ఇంటి ఇల్లాళ్ళు సాయంత్రానికి అక్కడ చేరుతూంటే, కాటికి కాళ్ళు చాచిన వృద్ధులు సహితం రోజూ అక్కడికి వచ్చేవారు. పిల్లలు మొదలు పెద్దల దాకా అక్కడ సత్సంగాలు నిర్వహిస్తూంటే రిక్షా సూరన్న దగ్గర నుండి బ్రాందీ షాపు పరబ్రహ్మందాకా అందరూ ఆ సమయంలో తమ పనులు మానుకుని అక్కడికి వచ్చికార్యక్రమాల్లో పాల్గొనేవారు.

ఓ తల్లి తీర్థం పంచితే, ఓ చెల్లి ప్రసాదం పంచేది. వ్యవసాయానికి వెళ్ళిన వారు త్వరగా పనులు చక్కబెట్టుకుని వస్తే, వ్యాపారస్తులు తమ తమ దుకాణాలు తాత్కాలికంగా మూసి ఆ సమయానికి అక్కడికి చేరేవారు.

వివిధ సామాజిక వర్గాలకు చెందిన అక్కడి ప్రజలు కులాలకు అతీతంగా స్వామి సన్నిధిలో ఆత్మీయతను పంచుకుంటుంటే, మేమూ తీసిపోలేదంటూ ఇతర మతస్థులు కూడా తమ హర్షాన్ని వ్యక్తం చేస్తూండేవారు. అక్కడ 'సెక్యులరిజం', 'భిన్నత్వంలో ఏకత్వం' అనే నినాదాలు సోదాహరణగా కనిపించేవి.

"రామనాథంగారూ! ఏ ఊరి నుండి వచ్చారో, ఎలా వచ్చారో తెలియదుగాని, దేవుడు, దేవాలయం, భక్తి అనే విషయాల మీద పెద్దగా అవగాహన లేని మాలో ఓ విధమైన మార్పు తీసుకొచ్చి మానవత్వాన్ని మేలుకొలిపారు. ఈ ఊరి ప్రజలందరూ మీకు ఎంతగానో ఋణపడి వున్నారు." సర్పంచ్ నాగభూషణం అంటుంటే ...

"అంతా దైవేచ్ఛ, నేను నిమిత్తమాత్రుణ్ణి" అని వినమ్రంగా పలికాడు.

"బాబుగారూ మీరు ఈ మానవ జన్మకు అర్థాన్ని కల్గిస్తున్నారు. కలకాలం మీరు చల్లగా వుండాలి" నడి వయస్కురాలు కోటేశ్వరమ్మ అంటుంటే నవ్వి ఊరుకునేవారు.

"రామనాథంగారూ గతంలో పనికిరాని ఈ స్థలంలో మా చేత పూజలు చేయించి ఈ ప్రాంతాన్ని పవిత్ర పరుస్తున్నారు" ఊరి పెద్ద రంగనాయకులు కితాబు ఇస్తే,

"రోజూ త్రాగుడు జూదాలతో జులాయిగా తిరిగే మా అబ్బాయి అన్నీ మానేసి మంచి మనిషిగా మారాడు, ఆ చలవ అంతా మీదే" శేషాచారి ప్రశంసల వర్షం కురిపించేవాడు.

"దేవుడిలా ఈ ఊరు వచ్చి దేవుణ్ణి నెలకొల్పిన మీరు ధన్యులు. అలాగే మీ అమృత హస్తాలతో ఈ పూరిపాక, పవిత్రమైన కోవెలగా రూపాంతరం చెందాలని నా కోరిక. ఈ దేవాలయ నిర్మాణానికి ప్రస్తుత మందిరానికి ఆనుకుని ఉన్న నా సొంత స్థలం విరాళంగా ఇస్తున్నాను. ఈముసలి దాని కోర్కెను తీరుస్తారు కదూ" ఆపేక్షగా అడుగుతున్న అనసూయమ్మగారి మాటలు ఆయనలో స్ఫూర్తిని కలిగించాయి.

"అవును మీ ఆధ్వర్యంలో ఈ పవిత్ర కార్యం నెరవేరాలి. ఈ దేవాలయ నిర్మాణానికి నా వంతుగా ఏభైవేల రూపాయలు విరాళం ప్రకటిస్తున్నాను" ప్రెసిడెంట్ నాగభూషణం అనేసరికి పోటీగా "నా విరాళం వంద సిమెంట్ బస్తాలు" సిమెంట్ డీలర్ చలమయ్య ప్రకటించాడు.

"అయ్యగారూ! నా దగ్గర ఈ పాతిక రూపాయలు మాత్రమే వున్నాయి. ఇంతకు మించి ఇచ్చుకోలేని పేదవాణ్ణి" రిక్షా సూరన్న పంచె మడతలలోని సొమ్ములు తీసి ఇచ్చేసరికి.

"బాబుగారూ! మీరు ప్రారంభిస్తూన్న ఈ మంచి పనికి మా విరాళం ఇదిగో" ఇతర మతస్థులు కూడా విరాళాలు ప్రకటిస్తూంటే రామనాథంగారు పులకించిపోయారు.

చివరికి ఊరంతా ఒక్కటై గుడి నిర్మాణ బాధ్యత ఆయన మీద పెట్టింది.

"అంతా దైవ సంకల్పం" అనుకుని, పవిత్ర పర్వదినాన వేద పండితుల మంత్రోచ్చారణల మధ్య 'ఓంకార క్షేత్రానికి' శంఖుస్థాపన చేశారు. క్షేత్ర నిర్మాణం తన జీవితాశయంగా స్వీకరించి, స్వామి ఆలయప్రవేశం చేస్తేగాని చెప్పులు ధరించలేదు, గడ్డం తీసేది లేదని ప్రకటించి పట్టుదలతో నడుం బిగించాడు.

⁕ ⁕ ⁕

మొత్తానికి భక్తుల భూరివిరాళాలతో అలుపెరుగక నిరంతరం శ్రమించిన వయోవృద్ధుడు రామనాథంగారి కలలరూపం ఓంకారక్షేత్రం సర్వాంగ సుందరంగా రూపుదిద్దుకొంది. ఋత్వికుల సామూహిక ప్రవచనాలతో, కలశస్నపన మొదలు అధివాసాలలో తులతూగిన ఓంకారేశ్వరుడు రామనాథంగారి చేతుల మీదుగా తన స్థానంలో ఆశీనుడయ్యాడు.

మొత్తానికి ప్రతిష్ఠా కార్యక్రమాలు అత్యంత వైభవంగా ముగిశాయి.

"నేను డబ్బయ్యో వడిలో పడ్డాను. ఇది వరకటిలా ఉత్సాహంగా పనిచేసేందుకు శరీరం, ఆరోగ్యం సహకరించడం లేదు. మీరందరూ కోరినట్లుగా మీమీ సహకారాలతో ఆలయం నిర్మించుకోవడం జరిగింది. క్షేత్ర నిర్వహణకు, నిత్య ధూపదీప నైవేద్యాల కొరకు భక్తుల నుండి చందాల రూపంలో వసూలు చేసిన సొమ్ములు పదిలక్షల వరకు ఉన్నాయి. వాటిని పొదుపుగా వినియోగించి స్వామి సేవలో తరించండి. నా ఆశీస్సులు మీకు ఎప్పుడూ వుంటాయి. ఈ క్షేత్ర నిర్వహణకు కొంత మంది కార్యకర్తల ద్వారా ఒక ఆలయ కమిటీగా ఏర్పాటు చేస్తే బాగుండునని నా అభిప్రాయం" ఆ సమయంలో అందరూ రామనాథంగారి మాటలతో ఏకీభవించారు.

⁕ ⁕ ⁕

పాయసం పద్యాలు

తియ్యని చెలిమి!

స్నేహమేరా మిత్రం
ఈ జగాన పవిత్రం
స్నేహాన్ని మించిన పెన్నిధి?
ఈ లోకాన ఏమున్నది?

పోలిక!

కవి పురుటి నొప్పులు పడి
ప్రసవించిన కవిత -
తూర్పు సంధ్య నీళ్ళాడిన
సూర్యుడికి పోలిక!

తప్పని పుట్టుక!

ధన స్వామ్యపు రాజ్యాల్లో
విప్లవానిదే తుది విజయం!
చీకటి రక్కసికి భయపడి
ఆగిపోతుందా ఉదయం!

ఫ్లాష్!

కంటి రెటీనా ఫ్లాష్‌లో
ఫోటో సంఘటన!
ఎదపై మనసు కుంచె 'లాస్యం'
కవితాంగన!

- పాయసం సుబ్రహ్మణ్య మహర్షి

దేవుడు సృష్టించిన మనిషికన్నా, మనిషి సృష్టించిన డబ్బుకి విలువ ఎక్కువ. భగవంతునిచే సృష్టింపబడ్డ మానవుడు, కాలగమనంలో ఆ భగవంతుణ్ణే శాసించే స్థాయి కెదుగుతాడట - అది కాల మహిమ. అక్కడి డబ్బు, పదవులు చూసే సరికి అంత వరకూ వారిలో నిద్రాణమై యున్న దురాశ, కోరిక, అహం, దర్పాలు ఒక్కసారి రెక్కలు విప్పి జూలు విదిలించాయి.

కొందరికి అక్కడున్న లక్షల రూపాయిల మీద అజమాయిషీ కావాలి. కొందరికి పదవికావాలి, మరికొంతమందికి ప్రాబల్యం కావాలి. మొత్తానికి అమృత ప్రాయమైన ఆ సుక్షేత్రంలో విషబీజాలు నాటబడ్డాయి.

"రామనాధంగారూ దేవాలయ నిర్మాణానికి మొదట విరాళం ప్రకటించింది నేనే. నేను రాబోయ పంచాయితీ ఎన్నికల్లో సర్పంచ్‌గా తిరిగి పోటీ చేయదల్చుకున్నాను. అప్పుడు ఓట్లు పడాలంటే ఇక్కడి ప్రజలను మచ్చిక చేసుకోవడం తప్పని సరి. కమిటీ ఛైర్మన్ పదవికి మీరు నా పేరు సూచిస్తే నా పని సులభతరం అవుతుంది. మీ ఉపకారం నేను మరోలా తీర్చుకుంటాను లెండి" ప్రెసిడెంట్ నాగభూషణం రహస్యంగా అంటుంటే వింతగా చూశాడు.

"మా ప్రాపకం ఇక్కడ ముఖ్యం, అందుచేత మా కులస్థులకు దేవాలయ కమిటీలో ఎక్కువ పదవులు వచ్చేటట్లు చూడవలసి బాధ్యత మీది" ల్యాండ్ లార్డ్ హనుమయ్య నిలదీస్తుంటే క్రుంగిపోయాడు.

"రామనాధం గారూ! నన్ను ఛైర్మన్ గిరికి సిఫార్సు చేయండి ఆ పది లక్షలు నా చేతికి వస్తే మనిద్దరం మూడోకంటికి తెలియకుండా దోచుకోవచ్చు. మీ శ్రమకు తగిన ఫలితాన్ని, మీ వాటాను నేను ఉంచుకోనులెండి" చలమయ్య మాటలు విని అవాక్కయి పోయాడు.

"తాతా! మొదటి నుండి ఈ క్షేత్ర నిర్మాణానికి మా యూత్ అంతా మీ వెన్నంటి వుండి పని చేశాం. కావున ఎక్కువ పదవులు మా యూత్ సంఘ సభ్యులకు రావాల్సిన అవసరం వుంది. అదీ ఛైర్మన్ పదవి నాకు రావాలి, లేకపోతే నీ అంతు చూస్తాను" బెదిరించి దౌర్జన్యం చేస్తున్న బ్రాంది షాపు పరబ్రహ్మం కుటిలత్వానికి ఖిన్నుడైపోయాడు. మొత్తానికి ఎంతో భక్తి ప్రపత్తులతో అంకిత భావంతో పని చేసిన వ్యక్తులు, అక్కడి సొమ్ములకి, పదవులకి ఆకర్షితులై వాటికోసం వివిధ గ్రూపులుగా విడిపోయారు.

"నాదీ నేను అన్న భావన లేకుండా స్వార్థరహిత పరిత్యాగము సాటి మానవుని కోసం చేయగలిగినప్పుడు ఈ జీవితానికో పరమార్థం కలుగుతుంది. కానీ మానవ బలహీనతలకు ఒక దానితోమరొకటి సమన్వయం కుదరదు. ఎన్నో వేల సంవత్సరాల చరిత్రకు ఈ భూమండలంపై ఆధారం ఉన్నా ఏ మనిషీ ఇక్కడ మిగలలేదు, మిగలబోడన్న పచ్చి నిజం తెలిసినా యుగయుగాలుగా స్వార్థం సంకుచితత్వాలు మనిషిని పెనవేసుకుని ఈ నాటికీ నైతికంగా పతనం చేయడం మాత్రం మానలేదు. ఎందుకీ జీవితం అసలేమిటీ ప్రపంచం"

రోజూ ఎంతో అన్యోన్యంగా సందడిగా ఉండే ఆ క్షేత్ర ప్రాంగణమంతా ఒక్కసారి నిర్మానుష్యమయిపోయింది. ఒకరిమీద ఒకరు దుమ్మెత్తి పోసుకోవడాలు, వ్యక్తిగత విమర్శలు, నయానా భయానా ఇతరుల్ని కూడగట్టుకోవడానికి ప్రయత్నించడాలు మామూలైపోయాయి. రామనాధంగారి మీద ఎవరికి తోచిన రీతిలో వారు ఒత్తిడి తీసుకువస్తూండటంతో మానసికంగా చాలా క్రుంగిపోయాడాయన.

"స్వామీ! ఏమిటీ అగ్ని పరీక్ష. నాలో నిన్ను దాచుకున్నాను. నిన్ను క్షేత్రాధిపతిని చేసుకోవడం కోసం శక్తి వంచన లేకుండా కృషి చేయడం మాత్రమే నా వల్ల జరిగేపని. కానీ ఏమిటీ విపరీతం. మనిషికీ మనిషికీ మధ్య ఏమిటీ అగాధం. డబ్బే ముఖ్యమా?... డబ్బు తిని.... డబ్బు త్రాగి.... మనిషి డబ్బుతనాన్ని అలవరచుకోవడం న్యాయమా? మనుషుల మధ్య ఈ రాగద్వేషాలు, కక్షలు కార్పణ్యాలు, బల విరూపణలు ఏమిటి? నాకు సాటి మనుషులుగా ఇక్కడి మనుషులపై రాగ బంధం కలిగి వుంది కాని కఠినమైన మనసులపై వారి విధానాలపై నాకు ఆధిపత్యం లేదు. మనుషుల మనోభావాల్ని మార్చడానికి నేనేమీ దైవాంశ సంభూతుణ్ణిగాను, యుగపురుషుణ్ణి అంతకన్నా కాను. వారిలో జ్ఞాన దీపికలు వెలిగించడానికీ, సంకుచితత్వాలను విడనాడి మంచి బాటలో నడవడానికి నువ్వే నడుం బిగించాలి. తక్షణం మేలుకోవాలి.

రాయివై గుడిలో నిర్జీవంగా కూర్చుంటే చాలదు, స్ఫూర్తి ప్రదాతవై దేవాలయ తలుపులు తెరుచుకుని బయటకు రావాలి.

ఓం కారేశ్వరా.... తక్షణం గుడి దిగి రావయ్యా! నీ భక్తులు సక్రమంగా మెలిగేటట్లు నీవే సరి చేసుకోవయా!!"

ఆశ నీడగా వెలిగింది - నిరాశ నీడగా కదిలింది.
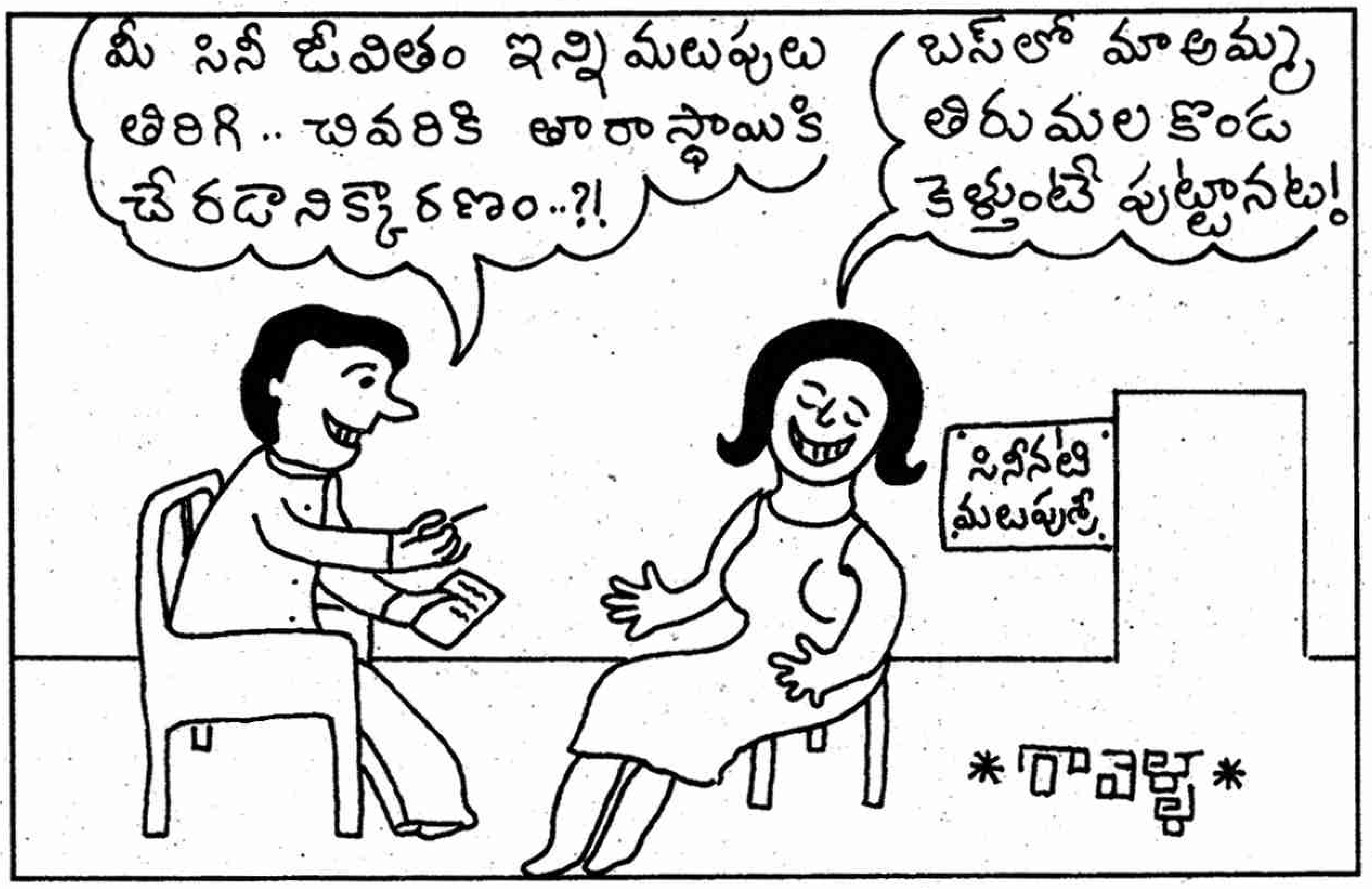
రాయిలా కఠినంగా తయారైన ఆయన హృదయంలో రాగోదయం చూడగల్గడం ఇక అసంభవం. మనసు పొరలలో సహజంగా అలాంటి మెత్తని ఊహ మెదిలినా, అక్కడి వారి మాటలతో, చేష్టలతో ఆయనలోని సున్నితత్వం అణగారి పోయింది. రామనాధంగారు విచిత్రమైన మానసిక సంఘర్షణతో, శిథిలమైన వ్యక్తిత్వంతో, అణగారిన ఆశలతో, కలుషిత ప్రవృత్తి గల్గిన అక్కడి మనుషులతో ఇమడలేక, నిరాశతో, తన నూతన ప్రస్థానం కోసం వెదుక్కుంటూ భారంగా మరో ఊరివైపు పయనం సాగిస్తున్నారు. ❋